

Tilikauden 2023 talousarviopoikkeamien vahvistaminen

Kunnanhallitus 25.03.2024 § 45
322/02.02.00/2024

Kunnanvaltuusto on vahvistanut kokouksessaan 15.11.2023 § 74 talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2024-2026.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota.

Kunnan hallintosäännön 67 §:n mukaan mahdolliset talousarviomuutokset tulee, sitovuustasopäätösten niin edellyttäessä, tuoda valtuustolle hyväksyttäväksi talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa.

Valtuusto on osana talousarvion yleisperusteluita vahvistanut sitovuustasot käyttö- ja investointitaloudelle, strategian vuositavoitteille sekä rahoituserille.

Talousarviossa käyttötalous on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti toimialoittain niin, että sitovuus on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli netto (toimintakate). Toimialatasoisesta sitovuudesta poikkeaa Omaisuuden tuotot- ja hallinta tulosalue, joka on valtuustoon nähden sitova toimintakatetasolla. Lisäksi toimialatason sitovuudesta poikkeaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulosyksikön määrärahat, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia toimintakatetasolla. Määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyy sisäiset erät.

Investointiosassa määrärahojen ja rahoitusosuuksien erotus (nettomääräraha) on sitova valtuustoon nähden hankeryhmäkohtaisesti. Pääsäännöstä poikkeavat talonrakennushankkeet, joissa tekninen lautakunta voi tehdä talonrakennushankkeiden kesken vähäisiä määrärahasiirtoja, sillä edellytyksellä, että valtuuston päättämät hankkeet toteutetaan talousarvion mukaisessa laajuudessa.

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuottojen ja –kulujen netto.

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, joka muodostuu antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotuksesta sekä lainakannan muutokset, joka muodostuu lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksesta.

Pääsääntöisesti talousarviomuutokset tuodaan valtuustolle hyväksyttäväksi viimeistään syyskuun osavuosikatsauksessa tai sitä myöhemmin loppuvuoden aikana. Joissakin tapauksissa kunnan toiminnoissa tieto lopullisesta tilinpäätöstoteumasta saadaan vasta tilikauden päättymisen jälkeen, tai niin myöhään talousarviovuoden lopulla, ettei talousarviomuutosta ehditä hyväksyttämään valtuustossa. Tällöin oleelliset talousarviopoikkeamat (noin +0,5 milj. euroa = noin 0,5 % kunnan koko toimintakatteeseen suhteutettuna), erityisesti määrärahaylitykset, tulee saattaa valtuustolle vahvistettavaksi ennen tilinpäätöksen käsittelyä.

Samassa yhteydessä mahdolliset merkittävät määräraha-alitukset sekä ennakoitua parempi toteuma rahoituserissä tuodaan valtuustolle tiedoksi, mikäli toiminta sinänsä on olennaisilta osin

järjestetty talousarviossa ja strategian vuositavoitteissa määritellyllä tavalla. Mikäli määrärahan käyttämättä jättäminen johtaisi toiminnassa merkittäviin muutoksiin, tulisi myös määräraha-alitukset esittää valtuustolle vahvistettavaksi.

Oleelliset talousarviopoikkeamat tilikaudella 2023

Kunnan oman toiminnan osalta toimintakate toteutui 1,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä, joka pääosin selittyy sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimintakatteen 1,3 milj. euron alittumisella. Muiden toimialojen tai liikelaitosten osalta ei puhuta oleellisista talousarviopoikkeamista.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla toimintakate alittui 1,3 milj. euroa. Budjetoitua suuremmat kotikuntakorvaukset ja eri hankkeista tulleet suuremmat erilliset valtionavustukset kasvattivat toimintatuottoja 0,8 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 0,5 milj. euroa, johtuen aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin sekä muihin toimintakuluihin varattujen määrärahojen alittumisesta ja yksityisen hoidon tuen ja sen kuntalisän kustannusten alittumisesta. Myös palvelujen ostot alittuivat, koska liikelaitos Aleksia palautti ruoka- ja siivouspalveluista laskuttamia määrärahoja. Koulutuspalvelujen osuus toimintakatteen alituksesta oli 0,9 milj. euroa, varhaiskasvatuksen osuus 0,2 milj. euroa ja kirjasto- ja kulttuuripalvelujen osuus 0,2 milj. euroa.

Investoinnit alittuivat muutetusta talousarviosta noin 3,4 milj. euroa. Kunnallistekniikan rakentamisen investoinnit alittuivat 1,3 milj. eurolla pääasiassa valtionavustuksen tuloutuksesta johtuen (tuloja kirjautui 0,8 milj. euroa vuodelle 2023). Talonrakennuksen investoinnit ylittivät muutetun talousarvion 0,9 milj. eurolla Rajamäen kampuksen kustannusten kohdistuessa ennakoitua enemmän vuodelle 2023. Nurmijärven Veden investoinneissa oli pieniä hankekohtaisia alituksia pääasiassa muuttuneiden aikataulujen myötä. Kiinteän omaisuudessa myytyjen maa-alueiden tasearvo kirjataan investointeihin, joka oli 0,1 milj. euroa ennustettua korkeampi, sekä maa-alueiden ostoja toteutui 0,4 milj. euroa ennustettua vähemmän. Osakkeisiin ja osuuksiin kirjattiin Koy Klaukkalan Säästökeskuksen myynti, jonka osakkeiden myynnistä valtuusto on päättänyt 14.6.2023. Jatkossa osakkeiden myynneistä päätettäessä tulee ottaa kantaa myös määrärahamuutosten suuruuteen, jotta talousarvio päivittyy myyntejä vastaavasti eikä suuria poikkeamia synny.

Tuloslaskelmaosan osalta kunnan verotulot toteutuivat noin 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana. Verotulojen poikkeama selittyy kunnallisverojen osalta aikaisempien vuosien verohännällä ja palkankorotusten myötä suotuisasti kehittyneillä ansiotuloilla. Kiinteistöveron osalta valtaosa poikkeamasta selittyi vakituisten asuinrakennusten positiivisesti kehittyneillä veroilla. Syy parempiin verotulokertymiin löytyy rakennuskustannusten kallistumisesta, joka on vaikuttanut rakennusten jälleenhankinta-arvoihin ja siten myös verotusarvioihin.

Poikkeamat käyttötaloudessa

	Alkuperäinen talousarvio 2023	Muutettu talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	Poikkeama muutettu talousarvio/tilinpäätös
Sivistys- ja hyvinvointi toimiala	-102 800 777	-104 757 777	-103 479 213	1 278 564

Poikkeamat tuloslaskelmaosassa

	Alkuperäinen talousarvio 2023	Muutettu talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	Poikkeama muutettu talousarvio/tilinpäätös
Verotulot	109 850 000	114 200 000	115 207 578	1 007 578

Poikkeamat rahoituserissä

	Alkuperäinen talousarvio 2023	Muutettu talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	Poikkeama muutettu talousarvio/tilinpäätös
Lainakannan muutos	-3 000 000	-31 100 000	-35 343 153	-4 243 153

Poikkeamat investoinneissa

	Alkuperäinen talousarvio 2023	Muutettu talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	Poikkeama muutettu talousarvio/tilinpäätös
Kunnallistekniikan rakentaminen	-15 010 000	-17 730 000	-16 458 176	1 271 824
Kiinteä omaisuus	-1 000 000	1 700 000	2 229 746	529 746
Talonrakennus	-8 450 000	-7 400 000	-8 304 064	-904 064
Nurmijärven Vesi (netto)	-8 820 000	-8 610 000	-8 101 886	508 114
Osakkeet ja osuudet			1 479 707	1 479 707

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää vahvistaa edellä selostusosan taulukoissa kuvatut tilikauden 2023 talousarviopoikkeamat ja esittää ne edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Valmistelija

talousjohtaja Erno Kontio, erno.kontio(at)nurmijarvi.fi
taloussuunnittelupäällikkö Maiju Paaso, maiju.paaso(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.